

Lessebo kommun

Rektorn vid Kvarndammskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Kvarndammskolan
i Lessebo kommun

Tillsyn i Kvarndammskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lessebo kommun under hösten 2012.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Kvarndammskolan besöktes av Skolinspektionen den 18 september 2012.

Fakta om skolan

Kvarndammskolan är en grundskola med förskoleklass samt årskurserna 1-6 i samhället Hovmantorp i Lessebo kommun. Ledningen består av en rektor med övergripande ansvar som har tjänstgjort på skolan sedan mars 2012. Skolans lärare är organiserade i tre arbetslag, ett för förskoleklass och fritidshem, ett för årskurs 1-3 samt ett för årskurs 4-6. För elever i behov av särskilt stöd finns speciallärare. De bildar ett eget arbetslag och har tillgång till en egen lokal kallad "Studion". Speciallärarna arbetar växelvis med eleverna i klassrummet och i Studions lokaler. Förutom förskoleklasserna är skolan två-parallellig i alla årskurser utom årskurs 3 och 6.

I varje arbetslag finns en arbetslagsledare som har till ansvar att bland annat driva pedagogiska frågor och vara informationsbärare för rektorn.

Skolan redovisar endast resultatet över andelen elever som nått målen i de nationella ämnesproven i årskurs 3 sedan år 2009 i ämnena svenska och matematik och i årskurs 5 och 6 sedan år 2008 i ämnena svenska, matematik och engelska.

Av skolans egen resultatsammanställning och av nationell statistik framgår att 2012 i årskurs 3 nådde 69 procent av eleverna målen i de nationella ämnesproven i svenska och 64 procent i matematik. Andelen elever i årskurs 3 som 2012 nådde de nationella målen är 93 procent i svenska och 81 procent i matematik. Skillnaden mellan flickors och pojkars resultat är marginell. Sett över tid enligt skolans uppgifter uppvisar skolan sjunkande resultat vad gäller andelen elever som nått de nationella ämnesproven framför allt i ämnet matematik.

Enligt skolans statistik visar resultaten för de nationella ämnesproven i årskurs 5 på en höjning under perioden 2008 till 2010 från 78 procent till 87 procent i engelska, i matematik från 78 procent till 96 procent och i svenska från 76 procent till 96 procent. För 2012 är resultaten i engelska 79 procent, i matematik 93 procent och i svenska 87 procent vilket visar på ett sjunkande resultat i ämnena svenska och engelska. Skillnaden mellan resultaten i de nationella ämnesproven och skolans bedömning av elevernas måluppfyllelse är liten. Någon jämförelse pojkar och flickors resultat aktuellt år går inte att göra då det saknas uppgifter.

Skolan saknar en sammanställning över resultaten i samtliga ämnen över tid. Den sammanställning som Skolinspektionen tagit del av avser år 2012 och visar att 77 procent av eleverna nådde målen i engelska, 93 procent i matematik och 90 procent i svenska. I övriga ämnen nådde eleverna målen till 100 procent.

Helhetsbedömning

På Kvarndammskolan har det inte funnits kontinuitet på rektorstjänsten. Under det sista året har skolan haft tre olika rektorer. Personalen har arbetat för att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling men bristen på kontinuitet i ledarskapet är påtaglig. Detta yttrar sig bland annat i att skolan inte vidtagit tillräckligt med insatser för att åtgärda de brister som Skolinspektionen påtalade vid inspektionen 2009. Rektorn beskriver att ett utvecklingsarbete har startat i kommunen i syfte att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet men att arbetet har stannat av. Kvalitetsarbetet behöver tydligare dokumenteras på enhetsnivå för att arbetet ska kunna följas upp på huvudmannanivå.

Kunskapsresultaten i årskurs 3 har varierat de senaste åren, och särskilt resultaten i de nationella ämnesproven i matematik där måluppfyllelsen gått ner från 95 procent 2009 till 64 procent 2012. Denna skillnad gäller även svenska men spännvidden är inte lika stor som i matematik.

I skolans sammanställning av måluppfyllelsen i årskurs 5/6 finns en skillnad mellan ämnen där det inte genomförs nationella prov i förhållande till resultaten i de ämnen där nationella prov genomförs. Elever som inte når målen i de nationella ämnesproven i engelska, svenska och matematik når samtidigt alla målen i övriga ämnen. Rektor och lärare behöver förbättra arbetet med att utifrån resultatsammanställningar göra analyser som leder till förbättringar. Vid dessa analyser bör ett särskilt fokus riktas mot sådana faktorer som relaterar till hur undervisningen bedrivs samt hur elevernas kunskapsutveckling följs upp och bedöms i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Skolinspektionens tillsyn visar även att Kvarndammskolan inte ger alla elever möjlighet att nå de mål som ska uppnås, varför arbetet med att erbjuda elever särskilt stöd och studiehandledning på modersmålet bör utvecklas och gälla alla ämnen som eleven får undervisning i samt hur insatserna ska följas upp och utvärderas.

Som ett led i att förbättra skolans måluppfyllelse behöver rektorn också se till att de skriftliga omdömena och den individuella utvecklingsplanen ges en enhetlig struktur samt att den information som finns i dessa dokument fokuserar på en bedömning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas kunskapskrav. För att skolan ska kunna vända den något nedåtgående kunskapstrenden är det viktigt att eleverna får sådan information att de förstår

vilka kunskapskrav de uppnått och vilka insatser som behövs för att de ska kunna utvecklas vidare.

Huvudmannen behöver därför skaffa sig god kännedom om verksamheten för att göra rätt satsningar och för att se om redan genomförda satsningar ger goda resultat.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lessebo kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ges reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt hållas informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Enligt läroplanen åligger det läraren att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och att förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Att utvärdera undervisningen och återkoppla till den enskilda eleven är en förutsättning för att eleven ska få syn på sitt lärande och förstå den demokratiska processen.

Av Skolinspektionens rapport från 2009 rörande Kvarndammskolan framgår att skolan behövde utveckla sina arbetsformer så att ett aktivt elevinflytande gynnades. Denna kritik kvarstår då det i intervjuer framkommer att elevernas inflytande i klassrummet ofta begränsas till val mellan alternativ och vem man vill arbeta med. Eleverna berättar att de får välja ordning på arbetsuppgifter, bestämma gruppindelning och i något fall innehåll och arbetsformer. Intervjuade lärare menar att det förs diskussioner i arbetslagen men inte gemensamt på

skolan kring hur elevinflytande ska gynnas i undervisningen och att arbetet med elevinflytande varierar mellan lärare.

Tillsynen visar att alla lärare inte ger eleverna möjlighet till inflytande över undervisningens innehåll och arbetsformer. Av intervjuerna framgår också att elevernas kännedom om kunskapskraven varierar i hög grad.

Mot bakgrund av detta ska rektor tillsammans med lärarna arbeta fram former så att eleverna ges möjlighet till inflytande utifrån ålder och mognad över utbildningens innehåll och arbetsformer, samt hållas informerade i frågor som rör dem.

Författning

1 kap. 10 §

4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 14 § första stycket skollagen

Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan ska ha en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

På Kvarndammskolan finns en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. I planen anges konkreta åtgärder utifrån slutsatser från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Den aktuella planen saknar dock en redogörelse för hur de åtgärder som enligt planen planerades förra året har genomförts. Det vill säga att skolan behöver kontrollera att de har gjort det som de bestämt att göra och utvärderar effekten av dessa åtgärder.

Huvudmannen ska därför se till att skolans plan mot kränkande behandling uppfyller skollagens krav.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Skolans elever ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektor ska se till att åtgärdsprogram upprättas och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp.

Motivering

Enligt skolförfattningarna ska eleverna få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det. Rektor ska se till att åtgärdsprogram upprättas och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp. Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som är i behov av särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Lärarna berättar att det numera finns tydligare rutiner för att identifiera och kartlägga stödbehov och att skolan sätter in åtgärder för att möta elever i behov av särskilt stöd. Rätten till stöd tillgodoses överlag. Lärare och elevhälsoteam uppger att elever som når godkänt men som ändå efter utredning behöver hjälp inte får det stöd som de har behov av. Det framkommer vidare av intervjuerna att stöd främst ges i ämnena matematik, svenska och engelska även när behov av stöd finns i andra ämnen.

I skolförordningen anges att en elev ska få studiehundledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Det finns elever på Kvarndammskolan som bedöms ha behov av studiehundledning på sitt modersmål men sådan studiehundledning erbjuds inte.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av varierande kvalitet. Av dokumenten framgår elevens behov men dessa relaterar inte alltid till

kunskapskraven. Vidare framgår vilka åtgärder som ska vidtas eller behöver vidtas men det står också i åtgärdsprogrammen att skolan inte alltid kan erbjuda det stöd som utredningen kommit fram till, till exempel att eleven har behov av vuxenstöd men att det är svårt att hitta tid för att erbjuda stöd.

Mot bakgrund av detta ska rektor se till att elever får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. Vidare ska skolan ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det. Därutöver ska rektor se till att åtgärdsprogram upprättas och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp.

Författning

3 kap. 8 § tredje styckena samt 9 § skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Av de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt författningarna ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven fått undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Såväl lärare som rektor uppger i intervju att arbetet med individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen är ett utvecklingsområde för skolan och att det i kommunen pågår ett övergripande arbete med att införa ett nytt databaserat system för arbetet med IUP.

Kvarndammskolan har i dagsläget individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som upprättas vid de utvecklingssamtal som lärare, elev och elevens vårdnadshavare genomför minst en gång per termin. Enligt

författningarna bör de skriftliga omdömena utformas så att eleven får en tydlig information av elevens utveckling mot kunskapskraven. På Kvarndammskolan beskrivs elevens måluppfyllelse med hjälp av kryss men omdömet saknar en beskrivning för att göra informationen om elevens kunskaper tydlig.

Den sammanfattande framåtsyftande delen av den individuella utvecklingsplanen som inspektörerna tagit del av på Kvarndammskolan rör i stor utsträckning endast ämnena svenska, engelska och matematik.

Mot bakgrund av detta ska Kvarndammskolan utarbeta rutiner så att läraren i den skriftliga utvecklingsplanen ger omdömen om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen eleven fått undervisning i. Rektor ska vidare säkerställa att det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras och det ska finnas rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan ska utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. I intervjun med lärarna framgår det att de utvärderar elevernas kunskapsutveckling och kunskapsresultat men att det inte finns ett systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras utifrån det

pedagogiska arbetet på skolan så att man på så sätt har möjlighet att följa upp och utveckla utbildningen. Rektor som tillträdde sin tjänst på skolan i mars 2012 uppger att hon har som ambition att skapa rutiner och arbetsformer för uppföljning och utvärdering men att hon för tillfället har fått prioritera annat. Detta innebär i sin tur att det inte finns någon möjlighet för lärare, elever och vårdnadshavare att delta i kvalitetsarbetet. Dessutom måste rektor se till att kvalitetsarbetet tydligare dokumenteras på enhetsnivå för att arbetet ska kunna följas upp på huvudmannanivå.

Skolinspektionen noterar att de bedömningar som lärarna i årskurs 6 år 2012 gör visar att 100 procent av eleverna når kursplanernas krav i alla ämnen utom svenska, matematik och engelska, det vill säga de tre ämnena där nationella prov genomförs. Skolan har inte analyserat skillnaden i resultat mellan dessa tre ämnen och de övriga. Vidare noterar Skolinspektionen att skolan först för vårterminen 2012 sammanställer måluppfyllelsen för samtliga ämnen i årskurs 6. Dessförinnan har rektor endast haft tillgång till resultaten för de nationella ämnesproven i årskurs 3 och 5.

Rektor ska säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Detta arbete ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Vidare ska rektor säkerställa att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen

4 kap. 6, 7 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Lessebo kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska ha tillgång till utrustning och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ha tillgång till utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av kursplanen för musik framgår att musicerande, musiklyssnande, musikskapande och musikkunnande är fyra viktiga kunskapsformer och att musiken har betydelse för personlighetsutveckling och lärande. Ett av kunskapskraven är att eleven ska bidra till ackompanjemang på ett ackordinstrument med några ackord. Lärarna uppger att eleverna inte ges denna möjlighet då skolan saknar instrument. Elevernas möjligheter till att nå samtliga kunskapskrav begränsas därmed.

Skolan ska se till att eleverna har den utrustning som krävs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Peter Sääw och utredare Annika Mullaart Ed.

På Skolinspektionens vägnar

Björn Persson
Avdelningschef

Litza Aschan
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).